

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A jászberényi beszéd.

Arad, július 10.

(drtj) Valahányszor a nemzeti párt nagy vezére a parlamenti küzdelmekből mint vert had vezére kerül ki — ez pedig igen gyakran esik meg, szükségét érzi a nemes gróf, hogy az ő jászberényi híveihez térjen vissza és előttük szívét kiöntve, nekik keserveit elpanaszolja.

Addig mig Apponyi gróf a közvélemény előtt még le nem szállott képzelt nagyságának piedesztáljáról azok a jászberényi pronunciamentók iránt bizonyos érdeklődéssel tekintett a politikai világ, s a nemes gróf a meglegedettség egy nemével mehetett Jászberénybe, mert ott mindig megtalálta azt, amit az egész országban éveken át eredmény nélkül keresett. Érdeklődést, személyének feltétlen lelkes híveket, s politikájának igaz barátokat. Most azonban a helyzet megváltozott. A nemzet mitsem akar tudni Apponyi politikájáról, tehát nem érdeklődik iránta s a jászberényi hívek bizalma is igen megrendült, a mint azt a jászberényi tudósítások sorai közül a gyakorlott szem ki tudja olvasni.

Ily körülmények között nem csodálhatni, hogy e beszéd az eddigi Apponyi-féle beszédek külső előnyeivel sem ékeskedik, nincs meg benne a kerekded forma, a szónoki lendület és az a művészi colorit, melylyel e nagy szónok eltudta kápráztatni hallgatóit, még akkor is, amidőn a beszéd belső tartalma nem is állotta meg a bírálót.

Azon siralmas politikai szereplés után,

melyet a nemzeti párt a közelmúltban véghezvitt, s azon sivár programmtalanság mellett, melyben a nemzeti párt jelenleg leledzik, még a szónoklatnak oly nagy mestere is mint Apponyi gróf is kissinyes, mondhatni közönséges fogásokhoz kénytelen fordulni, hogy politikáját csak némileg is menteni tudja.

A beszéd, bár folyton hangsúlyozza, hogy nem akar a megszavazott törvényvel szemben izgatni, természetesen a liberális egyházpolitikával foglalkozik legtöbbit, de beszédének ezen része oly ingatag alapra van építve, hogy aligha fogja az ország színe előtt Apponyiék politikáját igazolni.

Elsősorban előkerül itt a régi nóta, hogy az egyházpolitikai javaslatokat az ellenzék hozta a napirendre. Hát ez igen szép mondás. De akkor mért fejtette ki Apponyi gróf a legnagyobb agitációt ellenük? Hisz ő maga is azt állítja, hogy a javaslat ellenzőinek, beleértve még a főrendi ellenzék nagy részét is, az egész egyházpolitika tetszett, az az ő programjukat képezte, csak a kötés formájára nézve volt köztük eltérés.

Hogy mily erőszakos ez állítás, azt a legjobban a főrendiház tárgyalásai bizonyították, melyek alatt egyetlen egy szónokot kivéve — miként ezt az igazságügyminiszter ecclatanter kimutatta — az egész egyházpolitikai ellenzék a merev negatív alapján állott. Es ez így is van, mert azt, hogy a püspöki karról nem is szólva, az azzal szövetkezett oligarchák akár a fakultatív, akár a kisegítő polgári házasságot óhajtották volna, azt Apponyi

grófon kívül e hazában senki sem állítja, és nem is állíthatja. Ep ugy bátran elmondhatni, hogy a képviselőházban sem volt akár a fakultatív, akár a kisegítő polgári házasság rendszerének számbavehető pártja, mert az Apponyi-féle javaslatra esett szavazatok nem lehet olybá venni, mintha azok a fakultatív rendszernek pártját tüntetnék fel, miután e javaslatra, mint nézetük szerint kisebb rosztársavaztak azok is, kik a reformnak minden alapjában ellenségei.

S hiába, az, aki egy reformot igazán akar, az még ha a részletekben aggodalmi vannak, nem csinál annak olyan ellenzéket, mint Apponyi gróf tette, s nem szövetkezik annak megbuktatása érdekében oly elemekkel, miként ezt Apponyi cselekvé, ki a főrendi ellenzéknek annyira miniszterjelöltje volt, hogy nem győzte ő Felsője hívását bevárni, hanem az egész világ gunykacajára hajnalban sietett alázatos szolgálatkészségét előtte dokumentálni.

Az a politikus, aki igazán óhajt egy reformot, annak nem lett volna szabad egy oly irányzatot támogatnia melyről tudva van, hogy ha túlsúlyra kerül, hosszú időre kufba esett volna nemcsak az egyházpolitikai, de minden liberális reform.

Aki ily politikát csinál attól igazán merészség pálcát törni a parlament tulnyomó többsége fölött, s nagyhanguan oda vetni, hogy a szabadelvű reformok ára teljes felforgatása alkotmányos intézményeinknek, teljes felforgatása a magyar közszellemnek.

Méltán kérdezheti az ember, hogy mi-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Holt szerelem.

— Sorao Matild. —

— Nos, szerelmünk halott! . . .

Ez volt az avaiak értelme; nem, ezek voltak a szavai. Borzalmasak mestelen világosságukban, könyörtelenek minden tekintetnélküli erősségükben.

— Nos, szerelmünk halott! . . .

Ea ha ezt ő mondta, akkor osakugyan halott, mert ez az asszony nem osak asszony, hanem jellem is, tul nagy akaraterében menten minden gyengeségtől és érzélgősségtől, jól tudva minden szavát és cselekedetét.

Szerelmük keletkezésének első pillanatában minden habozás nélkül mondotta:

— Szeretlek, igen, szeretlek téged — — vigyél magaddal!

S valóban szerette őt, erősen, hatalmasan az öntudatos szerelem erejével. De legutóljára azt mondotta:

— Nos, szerelmünk halott! . . .

S ez e perctől fogva rögeszméje lett. Ez volt gondolata, mely többé el nem hagyta, mely minden más gondolatát megölte, mely képtelenné tette arra, hogy éljen, gondolkozék és érezzen s fejét kezeibe rejtve ismét és ismét e szavakat mondogatta, melyeket nem volt képes megérteni, mint egy színész szerepének szavait ismételi:

— Nos, szerelmünk halott! . . .

Merev tekintetében egy ember fájdalmát lehetett látni, ki nyitott szemmel rohan a szerencsétlenség felé, melynek többé nem bír ellenállni. Es aki így látta, annak szívét hatalmas részvét fogta el.

Egy hölgy, egy barátnője kérdezte:

— Ha meghalt önnek valakije, miért nem sir?

Erre szemei megteltek könnyekkel és sirt, sirt valóban.

Egész teste megrázkódott s kitört belőle az érzés, mint mikor a vad hegyi patak korlátjaiból kitorve rombol és megsemmisít mindent.

A lélek azon harcainak egyike volt ez, amelyekben az emberi szó szívet rázó hangot vesz fel, melyben a jajgatás megszűnik, az izmok ereje megszásszorozódik, az összeszorított öklök köveket szeretnének szétmorzsolni s a fogak csikorognak.

Összefüggéstelen szavakat mormol, s reszket, mint a hidegláztól gyötört, jajgat, mint a gyermek s azután dühének, dühöngő fájdalmában uj meg uj paroxizmusába jut.

Sir, mint egy kétségbeesett asszony, s ez jellemében van, mert szeretetreméltó, odaadó, szeretésre szoruló, szerelemszomjas volt.

Ifjúkorában beteges volt, gondos anyja nevelte, kinek mindene ő volt. Férfias erősség és erőkifejlődés nélküli ifjúságát átálmodta és átábrándozta az anya szeméitől őrizve. Csoda édes az anya szeretetében, csoda-

— Nos, szerelmünk halott! . . . Gyenge és törékeny az anya egészsége, gyenge és törékeny a gyermek egészsége.

S különben is hasonlítottak egymáshoz. Gyenge, karcsu, halavány és szöke volt mindkető. Az anya nagyon korán halt meg s elfeledte gyermekét is magával vinni. Oly félelmetesen egyedül, hogy a gyermek ébren utána vágyódott, álmaiban utána kiáltott. Mikor anyját eltemették, ő is szeretett volna meghalni! . . . meghalni! . . . Igen, de nem volt annyi ereje, hogy akárja a halált keresni és megtalálni.

Ekkor történt, hogy szíve rab lett.

Szép, erős, lelkielőss asszony volt. Szíve egészséges és erős. Minden gyengeség idegen volt előtte s csak egy uton haladt, egyenesen, ingadozás nélkül. Semmi sem volt nőies benne, sőt még látszólagosan sem. Egyeneségében sok volt a szögletes, sok, amit mondott, keményen hangzott, de igaz és helyes volt.

Az ő szerelméhez menekült, mint biztos kapuhoz. S elkezdte ezt az asszonyt szeretni oly szerelemmel, mely az imádással és tisztelettel volt határos, mint az ember egy isteni lényt imád és tisztel, mint az ember istene előtt meghajtja térdét, mert nagy, jó, hatalmas és pompas.

Hozzá illet ez az asszony. Az ő kiegészítése volt. Egy új élet forrása volt ránézve, ő volt akarata, ő gondolkozott, ítélte és határozott helyette. Keblére hajtotta fejét, ő pedig szöke

ben nyilvánul az a fölforgatása az alkotmányos intézményeknek és a magyar közszellemnek?

Lássuk először a közszellemet. Az negyvennyolcz óta nem nyilatkozott ecclatansabbul egy politikai álláspont mellett, mint éppen az egyházpolitikai kérdésben. Ez ellen hiába hozza fel Apponyi, hogy e megnyilatkozás nem a nemzet igazi hangulata. Ha nem az volna, nem pártolták volna a törvényhatóságok jóformán egytől-egyik e javaslatokat, ha nem az volna, nem jött volna létre a márczius negyediki országra szóló liberális tüntetés, s ha nem ez a politika volna a nemzet közérzete által elfogadva, nem választaná meg egyik megye, város, testület és egyesület a másik után — köztük Jászberény is — a liberális javaslatok betérjesztőit diszpolgárrá és disztaggá. Ha ez a politika nem a nemzet politikája volna, hogyan van az hogy ép a minisztereket övezi a népszerűség, és Apponyi gróftól egészen elfordul a közvélemény? Erre nem ad feleletet a jászberényi beszéd.

Ami pedig az alkotmányos intézmények fölforgatásának vádját illeti, ezekre nézve épenséggel oly állításokkal hozakodik elő a nemes gróf, melyeket higgadt politikustól alig várhat az ember.

Homály esett a koronának ama jogára, hogy tanácsosait maga választhassa meg, ugymond a jászberényi philippika, nem gondolta meg e mondás horderejét. Miben nyilvánult ez a homály, ki és mi akadályozta a koronát szabad akaratának kifejtésében? Valóban szomorú tünetek jele az, ha a politikai küzdelemben, egy rossz politika védelmében a legbölcsebb és legalkotmányosabb uralkodó akaratnyilvánításának szabadsága vonatik kétségbe. A nemzet sokkal nagyobb tisztelettel van ő felsége személye iránt, semhogy e nézetel egyetértsen, s ellenkezőleg ép azt az alkotmányos érületet tiszteli rajongva felkent királyában, mely az illetéktelen tényezők befolyását távol tudta magától tartani. Lehet hogy ha e befolyások érvényesülhetnek, Apponyi gróf vasárnap más beszédet mond Jászberényben, de ép e befolyások érvényesülése, végzetes lehetett volna az országra nézve.

— Hogy mely részről vonattak belé a po-

litikai harciba a korona személyes érzelmei: azt tán fölösleges magyarázni. Hogy ezen illetéktelen és helytelen agitációkkal szemben a korona kétséget kizáró álláspontját a kormánynak joga és kötelessége volt praecisirozni, azt nem kell bővebben indokolni.

Az a körülmény pedig, hogy a törvényhozás egyik faktora a korona akaratának hatása alatt kénytelen volt álláspontját megváltoztatni, az oly politikai szükségesség volt, mely fölött alig lehet vitatkozni.

A javaslatok a korona előleges beleegyezésével lettek betérjesztve, tehát a korona azok álláspontján állott. A népképviselőtöbbsége azokat megszavazta, tehát ugyancsak ezen álláspontot fogadta el. E két tényezővel szemben állott a főrendiház határozata. A két álláspontot össze kellett egyeztetni. Vagy a korona és a népképviselő kellett hogy változtassanak álláspontjukon, vagy a főrendiháznak.

Ebben a controversiában egész természet szerű volt a folyomány. A korona és a képviselőház, hacsak egész alkotmányukat nem akarták volna ad absurdum vezetni, nem majorisáltathatták magukat a főrendek által, főleg, hogy a főrendiház amugyis ő felsége személyes kegyében bírja alapját, melynek számarányán ő felsége alkotmányos joggal, egy tollvonással bármikor változtathat.

A mi bekövetkezett, az politikai szükségesség volt, csupán az a sajnos, hogy az illető körökben ezt a fordulatot előidézték s ez által a nemzetnek sok izgalmas napot szereztek.

Valóban komikus benyomást kelt, a nemzeti pártnak örökké a nemzetre és a nemzeti érzelmekre appelláló vezérét, a mostani főrendiház lelkes védőjeként látni.

A nagy harc eredményeként a nemes gróf a felekezeti és nemzeti féltékenység felburjánzását emeli ki. Ez is egy rémlátása a nagy szónoknak. Nem látjuk ezt a türelmetlenséget sehol s ha Apponyi gróf és a lefolyt harczbani szövetségesei azt nem fogják mesterségesen felidézni, az nem is fog lábra kapni. E tekintetben bizunk népünk józanságában.

De mindez a multa vonatkozik. A beszéd további fordulataiban a jövőre nézve

igyeckszik programot kovácsolni de ez sehogy sem sikerült.

Andrássy gróf miniszter terézvárosi beszédének egy része az a fűszál melybe immár a gróf kapaszkodik, még pedig e beszéd ama része, mely a kiegyezési politikának conservatív megőrzését tüzte ki a kormányprogram egyik sarkalatos pontjával. Ebbe a kijelentésbe a híres szónok összes nemzeti aspirációkról való lemondást magyarázza bele. Nem-e a hatvanhetes kiegyezés alapján áll-e ő is? Es mit akar a nemzeti párt? A kiegyezés keretén belül a nemzeti aspirációkat fejleszteni, de a kiegyezést meg nem bolygatni. E tekintetben a kormány és a nemzeti párt között alig van különbség, hacsak nem az, hogy a kormány e nemzeti aspirációk fejlesztésén teljes erejével dolgozik, addig a nemzeti párt azokat tisztán jelszóul és korteseszközül használja fel.

Még két nevezetes kijelentés van a beszédben, az egyik a híres junctim declarálása a közigazgatási reformmal szemben vagyis annak kijelentése, hogy az ez iránti javaslatokat csak akkor fogja megszavazni, ha bizonyos garantiáknak lesz birtokában. Hogy e clausula mit jelent Apponyi szájából, azt tapasztalatból tanultuk meg.

A másik kijelentés egy csendes óhaj, egy pium desiderium, az összes ellenzések egyesítése és így a kormány leszavazása. Hogy melyik az az alap melyen ezt a szép óhajt megvalósítani lehetne azt nem mondja el a nemes gróf, ki ha komolyan meggondolja, tán még is sajnálja e kijelentését, hisz e téren keserű tapasztalatai vannak. Beláthatta ő azt, hogy a függetlenségi párt szeme rég kinyitott és nem hajlandó a gesztenyét kikaparni egy Apponyi-Szapáry vagy bármily névre hallgató retrograd kormány számára.

Es ha végül azt kérdjük, hogy hol a nemzeti párt programja, erről mit beszélt annak jeles vezere. Hát semmit... Hogy is mondta Kálmán király: »de strygis quae non sunt...« a hol nincs ott ne keress...

BELFÖLD.

Törvényjavaslat a részletfizetésekről.

A kereskedelmi miniszteriumban új törvényjavaslat készült: az ingóságoknak részletfizetésre való eladásáról és az 1883. évi 31-ik törvény cikk módosításáról. A törvényjavaslat mindössze tíz rövid paragrafusból áll. Lukács Béla kereskedelmi miniszter az ősszel fogja a törvényhozás elé terjeszteni.

A huszárság érkezése.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 10.

A kora délelőtt élénkséget öntött az utcákba. Megnépesült a városnak Uj-Arad felé eső része, mely máskülömben meglehetősen üres szokott lenni, hacsak nyári vásár alatt nem.

— Jönnek a huszárok!

Ez a jelszó felvillanyozta a közönséget, de különösen a színes uniformisért rajongó gyöngé neme. Telve volt az aszfalt tarkabarka napernyőkkel, világos nyári ruhákkal, melyek közül csak néha-néha tűnt elő egy-egy sötétebb férfiruha.

Tehát a kíváncsiak nagyobb része mégis a szép nemből került ki!...

Tizenegy óra felé járt az idő, midőn az uj-aradi ut felől kavargó porfelleg jelezte, hogy érkezik a lovasság.

Négyes sorokban vonult fel az ezred, élén Gaudernak ezredes és Tinn őrnagygal.

haját simogatta s erős csókot nyomott homlokára. Ez a csók ütötte el a rossz, szomorú gondolatokat, mint a nap a felhőket a borult égről.

Ő volt mindene, kedvese, neje, anyja, barátja, s csak egy akarata volt, az övét és — őt szeretni.

— S most szerelmünk halott, — mondá végre.

Halott, halott... Minden meghalt e szerelmmel, csak ő él még örökké egyedül, örökké kétségbeesve.

— Jó, gondolta. Ha szerelmünk halott, rakjunk neki máglyát.

Mennyi idő mult el e halál óta? Egy nap? Egy hónap? Hat hét? egy éve? Nem tudta. Majd úgy tűnt föl neki, hogy fájdalmát már régen hordja, majd meg, hogy fájdalom tegnap óta, csak egy percz óta tart. Végig simította homlokát vékony kezével, s mormogta:

— Máglyát készítek, s mindent, mindent elégetek, ez majd megment — talán.

Mikor az első levelet kivette fiókjából, az erős illat szerte áradt, s látta az erős, férfias vonásokat, hangosan fölzokogott. Ez egy levélből szerelme történetét olvasta. Közbe felkiáltott.

Nyolcz, vagy tíz lehetett.

A levelek közé tette.

Az apró asztalkákat, a consolokat, az apró necessaireket mind összehordta a szerelme máglyájára.

— O szerelem, mért haltál meg? Szegény, szerencsétlen szerelmem!

Sok, sok volt a levél, minden fiókot megtöltött. Másutt is talált leveleket, tárczájában, zsebeiben, mindenütt. A levelek egész halmazt képeztek a szobában.

Ujjai reszkettek, mikor a képeket előszedte.

Bejárta az egész lakást. Itt, e szobában ült örákig vele beszélgetve, hallgatva, álmodozva, ezen a zongorán játszott a kedves darabjait, ezeket a könyveket olvasta, ezeket a képeket bámulták együtt, az elő szobában erre a székre szokta kalapját és napernyőjét tenni, az ebédlőben ide szokott ülni, ez volt a kedvenc macskája, amelynek szőrét mindig felborzolta. A hálószobában függött a tükör, mely annyiszor mutatta alakját, a függönyök ránczait ő szedte oly művészi rendbe, ide szokott ülni, itt enyelgett vele, itt édelegetek, itt csókolgatta s itt tette boldoggá.

— Most már szerelmünk halott! — jutott hirtelen eszébe. S mivel szerelmünk halott, mindent elégetek, mindent, az egész házat, elégetem ezt a holt szerelmet és — és magamat is vele!

S e tervét ki is vitte. Mindent elégetett, a képeket, a leveleket, az apróságokat, az egész házat s vele együtt magát — és ekkor már nem csak szerelme volt halott, hanem ő is vele együtt.

Sz.

A kincstári hidnál a helyben állomásozó 33. gyalogezred lovasított tisztikara üdvözölte az érkezőket, élén Spiegelfeld báró, vezérőrnagy dandárparancsnokkal, valamint a honvédhuszárság és a lovasított honvéd-tisztek Kovács huszárőrnaggyal.

A huszárak ezután az Andrassy-tér és Főnton keresztül az újonnan épült lovassági laktanyába vonultak, hol már a város és megye fejei, azonkívül a helybeli tisztikar és nagy közönség várta őket.

Ott voltak a vármegye részéről: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Dalnoki N. Lajos főjegyző, Schwöb Aurél főügyész, Schwéger Lajos főszámvevő, azonkívül a tisztviselői kar számos tagja; a város részéről a távollévő polgármester helyettese Institóris Kálmán főjegyző, Szondy Béla főlevéltárnok: a 33-ik gyalogezred, illetve a várparancsnokság részéről Spiegelfeld báró vezérőrnagy, Bunyevác ezredes, ezredparancsnok helyettes, Kovács honvédhuszárőrnagy, zászlóaljparancsnok, azonkívül a lovasított gyalogság — s a honvéd huszárság tisztjei.

A kitünő kondícióban érkező új ezredet Tinórnagy vezette be a laktanyába, miközben a háziezred zenekara egy indulót játszott. A huszárság sorrendben állott fel a laktanya udvarán. Ekkor Gaudernak ezredes avizójára Tinórnagy imához vezényelte a legénységet, a katonazene hangjai mellett.

Az imát a katonaság tisztelgéssel, a polgárság pedig kalaplevéve hallgatta végig. A megható jelenet végeztével a huszárság derékszögbe fordult, s ekkor intézte Szathmáry Gyula alispán beszédét az ezredeshez.

A meleghangú beszédet — melyet többszörös éljenzés szakított félbe — az alábbiakban egész terjedelmében adjuk:

Méltóságos Ezredes Úr!

Vitéz Huszáraink!

Újon épült lovassági laktanyánk elfoglalása alkalmából, fogadja Méltóságod és vitéz katonái Aradvármegye közönségének meleg és őszinte üdvözlését.

A midőn vármegyénk törvényhatósága ezen laktanya építését elhatározá, s ezzel az egyénekenkénti beszállásolás hátrányait a közös elhelyezés előnyével fölcsereálni igyekezett: egyedül és kizárólag azon célzat által vezéreltetett, hogy erejéhez és eszközeihez mérve, a katonatartás körüli állampolgári köteleességeit, egy a hadsereg jogos igényei, mint a vármegye jó nevéhez méltóan és hazafias buzgalommal teljesítse.

Hosszas és beható tárgyalások előzték meg az építkezést; s most a midőn laktanyánkat, rendeltetésének átadjuk, azon nyugodt öntudattal tesszük azt, hogy az élénk szabott feladatnak híven eleget tettünk.

S a mint örömeinkre szolgál, hogy ezen hazafias, de nem kis feladatot Arad sz. kir. város közönségének lelkes közreműködése mellett, czélszerűen megoldanunk sikerült — úgy ezen örömet többszörösen fokozdva átérzzük most, a midőn Méltóságoddal élénk körünkben üdvözölhetjük azon derék huszárokat, kik a laktanyába, lelket adni hivatvák.

Az ezred jó hírneve, mely jövetelüket megelőzte, biztosítékot nyújt az iránt hogy a laktanyában oly csapat lesz elhelyezve, mely egyfelől katonai erényekben tündököl, másfelől pedig, az általános védkötelezettség szellemétől áthatva, velünk együtt átérzi, hogy ugyanazon édes Haza gyermekei vagyunk egyformán; s hogy az állás és hivatás különbözősége más-más munkatérre utal ugyan bennünket, de honpolgári köteleességeink teljesítéséhez, az erőt és lelkesedést egy közös forrásból, a Király iránti hűség és haza-szeretetből merítjük.

Legyen meggyőződve Ezredes Uram! hogy mi, kik a hadsereg iránti teljes méltánylással és a katonai állás iránti őszinte nagybecsüléssel vagyunk eltelve, nemcsak sulyt fektetünk rá, de lépten-nyomon azon is leszünk, hogy ezen laktanya építése és

elfoglalása, a katonaság és polgárság közötti jó viszony és egyetértés újabb eszközéül szolgáljon!

Es most, midőn a vármegye nevében Méltóságodat és vitéz csapat-testét, szívélyes „Isten hozott“ kiáltással üdvözleném, azon kívánattal zárom szavaimat, hogy a mi huszár ezredünket, a mindenható Isten Ó császári és apostoli királyi Felsége, a legfőbb Had-ur dicsőségére és a monarchia üdvére, éltesse és tartsa meg!

Eljen a király!

Eljen a mi huszár ezredünk!

Az emelkedett hangú beszéd után Institóris Kálmán, a távollévő polgármester helyettese szolt, a város közönségének nevében, tolmácsolva ama szeretetet, melylyel az érkezett huszárokat fogadja Aradnak minden polgára.

A főjegyző beszéde mely egyszerűségével, melegségével jó hatást keltett, szószerinti szövegben ez:

Méltóságos Ezredes Úr!

Arad szab. kir. város közönségének nevében örömmel üdvözlöm az Arad vármegye közönsége által emelt diszes laktanyába bevonult gróf Hadik huszárak tisztí karát és legénységét, s igaz magyar vendég szeretettel mondom, hogy „Isten hozott.“

Méltóságod és vitéz huszárai tapasztalni fogják, hogy a városunk polgárságának rokonszenve, a közös véderő iránt érzett tisztelete, és a katonasággal való barátság ápolása mellett itt Aradon rövid idő alatt kellemes melhont találunk. Mindenkor örültünk ha városunk lakossága művelt, és tiszteletet érdemlő testülettel gyarapodott.

Ebbeli örömeinknek a jelen alkalommal, annyival inkább adhatunk kifejezést, mert a 3-dik csász. és kir. huszárezrednek jó hírneve, tisztí karának lovagiassága, s a legénységnek fegyelmessége biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy nem csupán a társadalmunk fog élénkülni, de az ide vezényelt huszárságnál a haza és a városunk javára irányuló nemes törekvéseinkben, velünk együtt érző rokon keblekre fogunk találni.

Fogadják Méltóságod és vitéz huszárai, a törvényhatóságunk területére történt elszállásolásuk alkalmából ismételve hazafias üdvözlésünket azon reményünk kifejezésével, hogy a közöttünk szövődő jó egyetértés, és az egymás iránt táplált becsülés, kölcsönösen kellemessé teszi az Aradon való tartózkodásukat.

A mit midőn szívből ohajtunk, egyuttal lelkünk mélyéből kívánjuk, hogy felséges császár és apostoli Királyunk, és szeretett hazánk dicsőségére, a mi kedves huszáraink egy a békében, mint a harcban, minél fényesebb tettekkel gyarapítsák jó hírnevüket!

Hosszas éljenzés követte a főjegyző szavait, mire Gaudernak ezredes válaszolt az ezred nevében német nyelven. De beszédének minden szavából kiértett egyrészt a király személye iránti ragaszkodás, másrészt a polgárerényeket tiszteletben tartó katonai karaktere.

Körülbelül a következőket mondta:

Nagyságos Aispán Úr!

Tekintetes Főjegyző Úr!

Örömmre szolgálna, ha a magyar nyelvnek birtokában volnék, s a hozzám intézett szép szavakra hasonlóképen válaszolhatnék. Am legyenek meggyőződve, ha szóban nem is, de érzelmeimben hű fia vagyok e hazának...

Ó Felsége, a király ezt a helyet jelölte ki számunkra állandó tartózkodási helyül, Arad vármegye, s Arad város áldozatkészsége pedig csodaszép laktanyát létesített, mely itt tartózkodásunkat kellemessé fogja tenni.

Mi köteleességünknek fogjuk tartani, hogy e valóban diszes épülettömböt, a kaszárnyát ne csak jókarban tartjuk, de saját erőnkben minél szebbé tegyük.

A mai szívélyes fogadtatás, mely a bevonulásnak bizonyos ünnepi színezetet

adott, legerősebb bizonyítéka annak, hogy a polgárság igaz örömmel és magyar vendégszeretettel üdvözöl bennünket falai között.

Kérem a város közönségének képviselőjét, vegye tudomásul, hogy minem csak jó katonák, de hasonlóképpen önkéhsjó polgárai is leszünk Arad városának (Élénk éljenzés).

Midőn mégegyszer megköszönöm, hogy ide kifáradni szivesek voltak, kérem az Istent, hogy önöket, a polgárságot sokáig éltesse!

Az ezredes szavait hosszantartó éljenzés követte, melynek vége elveszett a felhangzó general-marsch akkordjaiba.

Az ünnepélyes fogadtatás után Gaudernak ezredes bemutatta az alispánnak, a főjegyzőnek, és Spiegelfeld bárónak az új tisztikart. A legénység pedig bevonult a kaszárnyába, mely ezentul otthona lesz. Az 1. 2. és 3-ik eskadron vasárnap, f. hó 15-én érkezik meg.

A tisztikar, a megye, s város képviselői a kaszinóban gyűltek össze kedélyes villásreggelire, mely alatt a katonazenekar adott térzenét.

Magnuk részéről szintén üdvözöljük a huszárságot, annak tisztjeit, s kívánjuk, legyenek ők is a katonaság és polgárság közötti jó viszonynak ápolói, miként a polgárság, s akkor bizonyára kellemesnek fogják találni az új otthont — Arad városát.

IDŐJARÁS.

Légyemés: reggel 7 órakor 761,8 milliméter, délután 2 órakor 757,5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 22,0, délután 2 órakor C° + 30,4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter mennyiséggel.

Makóváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, július 10.

Makó város köztörvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg júliushavi rendes közgyűlését, Major Miklós polgármester elnökléte alatt.

A közgyűlés Czavalinga János indítványára határozatilag kimondotta, hogy a város képvisellete megkeresi a honvédelmi miniszteriumot, hogy Makón egy vagy két század katonaság állandó elhelyezésére kaszárnyát építtessen. A költségekhez hajlandó lesz a város is hozzájárulni. A katonaságot — a szociális viszonyokra való tekintetből — szükségesnek tartja a közgyűlés.

A főgymnázium építésére vonatkozólag a belügyminiszter jóváhagyta a város képviselétének a telekre, az építkezésre s az évi hozzájárulásra hozott határozatát. Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélye is leérkezik, azonnal hozzákezdének az építkezéshez.

A községi tanítók kérelmeztek a várostól, hogy az ismétlődő iskolások tanításáért — tekintettel a terhes munkára — némi tiszteletdíjat szavazzon meg nekik. A képviselő-testület azonban a kérelmet elutasította, mert K. Szabó István bizottsági tag érvelése szerint: „a községi tanítók a város alkalmazottjai, a város szabadon rendelkezik az ő idejükkel és azt köll nekik csinálni, a mit minik parancsolunk.“

A községi képvisellete elfogadta ezt a tudományos szak-érvelést s csakugyan megtagadta a tiszteletdíjat. A tanítók körében nagy az elkeseredés.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Julius 11. —

Változó felhőzet — Meleg. — Zivatarok.

HIREK.

Július 11. Szerda. Róm. kath. naptár: Piusz pápa. — Protestáns naptár: Piusz pápa. — Görög-keleti naptár (június 29.): Péter és Pál. — A nap két 4 óra 3 perczkor, nyugszik 7 óra 35 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B emelet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszin.

— A király legújabb jelentés szerint pénteken, jul. 13-án utazik el Madonna di Campiglióból és hosszabb tartózkodásra Ischli-be megy, a hova egy hét múlva a királyné is utána megy.

— A város közgyűlése. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ma, szerdán délután 4 órakor tartja meg július havi rendes közgyűlését, amelyre — tekintettel az érdekes és fontos tárgysorozatra — e helyen külön is felhívjuk a köztörvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét.

— Arad villamvilágítása. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén fog dönteni azon kérdés felett, akarja-e a városban bevezetni a villamos világítást s ha igen, elfogadja-e az egyetlen ajánlatot, melyet a Ganz és társa hírneves budapesti cég erre vonatkozólag benyújtott? Lapunk több ízben tárgyalta már hasábjain a villamvilágítás fontos kérdését, a mely valósággal közszükségletet képez, úgy szintén méltatta és egész terjedelmében ismertette az ajánlatot, mely ma a közgyűlés asztalára kerül, bebizonyítva annak minden tekintetben előnyös s a városra nézve gazdaságos voltát. Miután a kérdés minden oldalról meg van világítva, de meg a köztörvényhatósági bizottság tagjai a lapok közléséből tövére-hegyére ismerik a Ganz-gyar ajánlatát: nem bocsájtjuk itt ismétlésekbe, csak a hangulatot konstatáljuk. A hangulat pedig az, hogy az ajánlat, melyet a tanács is pártol, a mai közgyűlésen bizonyára el fog fogadtatni, annál is inkább, mivel elenyészően csekély azon maradiak száma, kik a villamvilágítással szemben mindenáron frontot akarnak csinálni. Annyi tény, hogy egész Arad közönsége feszült érdeklődéssel néz a mai határozat elé s meg van győződve arról, hogy az a közóhajtnak megfelelő lesz.

— A versfordító királyné. Erzsébet királyné, a kinek legkedvesebb költője Heine, most a német poétának néhány versét a Dalok könyvéből fordítja görögre. A feleséges asszonynak az a szándéka, hogy ha készen lesz egy csomó ilyen verssel a műfordításokat kötetben adja ki. A versek mind a királyné saját kezeirása.

— A vasúti átjáró kérdése. Sok felszólásra adott alkalmat a simándi-utnál lévő vasúti átjáró, mely előtt egy a gyalogosoknak, mint a kocsioknak rendszerint igen sokáig kellett vesztegelniök. Az államvasutak igazgatósága — mint értesülünk — most már határozott alakban vetette fel az állapotokon való javítás kérdését, erre vonatkozólag tervek rajzot kért be. A nevezett helyen a tulajd vagy földljáróval akar a gyalogosok, s a kocsik számára utat létesíteni, mi kétségkívül nagy előnyére válnék a forgalomnak.

— O-hítűk ünnepe. Gör. kel. román és szerb polgártársaink ma ünneplik Péter és Pál napját. Az ünnep alkalmából az aradi román és szerb templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek.

— Új orvostudor. Mint nekünk Budapest-ről írják, Kiss Tivadart, Kiss István aradi gyógyszerész szép képzettségű fiát a napokban avatták orvostudorrá a budapesti tudományegyetemen. Gratulálunk!

— József Ágost Budapest. József Ágost főherceg és felesége, Augustina főhercegnő, Pozsonyból Budapestre költöztek.

tözködik s nagybőszábasú palotát épített a fővárosban.

— Az új pénztári ellenőr. A Nessel Ferenc nyugdíjaztatásával megüresedett városi pénztári ellenőr állása megüresedett melyet a mai közgyűlés fog választás útján betölteni. Az állásra csak ketten pályáztak, és pedig Mahelka József, segédtsízt és Paksy Gyula, volt főhadnagy. Bizonyosra lehet venni, hogy az állást Mahelka nyeri el, ki mint az ellenőr helyettese ezideig is vezette az állással kapcsolatos ügyeket.

— A városi gazdasági szék f. hó 12-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor szokott helyiségében rendkívüli ülést tartván, a gazdasági szék t. tagjai ezen ülésre tisztelettel meghívattak. Arad, 1894. július hó 10-én. A gazdasági szék elnöke.

— Kardpárbaj. Tegnap délelőtt a honvédszár laktanyában kardpárbaj folyt le S. D. és Ó. A. aradi tisztviselők között. S. a kezén, Ó. a fején szenvedett könnyebb sérülést. A párbaj oka: összeszólalkozás.

— A Kölcsey dalkör szerdán este 8 órakor a kereskedelmi akadémia termében hangverseny próbáját katonazenekar kíséret mellett tartja meg. Az elnökség megbízása folytán felkérem a t. tagtárs urakat, sziveskedjenek a hátralevő próbákra s így már a ma, szerdán tartandón is az egyesület iránt mindig tanusított példás buzgalommal részt venni, hogy a folyó hó 22-én tartandó hangverseny sikere a Kölcsey dalkör jó hírnevét növelje s jövőjében vetett hitünket megingathatatlanná tegye. Mi az örökszépnek: a művészetnek szolgálatába szegődünk, midőn tehetőségünk morzsáit együvé raktuk, hogy a magyar kultúra épületét csekély erőnkkel de egész lelkesedéssel emelni segítsük. Ne csüggedjünk a cél felé törni. Hollósy Istvan titkár.

— Regatta bal. A tiszai regatta-szövetség szegedi versenyét — melyről már tegnap megemlékeztünk — bankett és tánc követte, melyen az aradi hölgyek közül a következők vettek részt: Végh Aurélné, Sármezey Endréné, Vincze Miklósné, Mészáros Tivadarné urnök, Vásárhelyi Juliska, Jakabffy Ella, Andrányi Adrienne, Schaffer Margit, Baross Boriska urhölgyek.

— Az aradi waggongyári munkások dalkörének alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— Siremlék Iványinak. A nagyvárad Sziliget-i társaság kegyeletes határozatot hozott. Ugyanis elhatározta, hogy Iványinak, a korán elhalt volt aradi szép tehetségű írónak, diszes siremléket állít, s azt már szeptemberben ünnepélyesen leleplezi. A siremlék tört oszlop lesz, egyik oldalán a megboldogult író bronzból öntött relief-képével.

— Az igazgató nyaral. Leszkay András, az aradi színház igazgatója, pár hetre nejével együtt Tatrafüredre utazott.

— Tüzesetek. A múlt hét folyamán Ó-szt. Anuán — mint levelezőnk jelenti — több rendbeli tüzeset volt. Folyó hó 3-án Vója János, Bóor Petru, Bugy Szaveta és Bugy Jón odaváló lakosok szalmával fedett háza gyuladt ki és égtek le. A leégett házak kára meghaladja a 600 forintot. Folyó hó 7-én Novák Pável szintén szent-anna lakos háza gyuladt ki, mely aztán meggyújtotta Tersian Alexa házat is. A két háztulajdonos 480 frt erejéig károsodott meg. A tüzek mind ismeretlen okból keletkeztek; a házak biztosítva voltak.

— Bucsujárás Mária-Radnára. A ferenczrendiek budapesti templomából július 14-én bucsujárat indul Mária-Radnára. A sarándokokat P. Káizer Nándor vezeti.

— A simándi rejtélyes gyilkosság. Folyó hó 8-án történt az a rejtélyes gyilkosság Simándon, melyet lapunk tegnapi számában megemlékeztünk. Tegnap még nem számoltunk be a gyilkosság részleteivel, mint tehetjük — levelezőnk tudósítása alapján — ma. Susorka Gyula, Susorka Vaszil fele-

sége szerelmi viszonyt folytatott Hamászán József simándi lakossal. A szerelmi viszony vége az lett, hogy az asszony — valószínűleg a szerető reábeszélése folytán, melyet a vizsgálat fog kideríteni — megfojtotta urát. A férjét gyilkoló asszonyt, szeretőjével együtt átkisérték a kisjenői járásbírószághoz.

— A romániai szerződés. A Romániával kötött kereskedelmi szerződés már életbe lépett. Ennek egy példányát küldötte meg tegnap Arad városának a miniszter. A szerződést az utasításhoz képest tizennégy napi közszemlére kifüggesztették a városházán.

— Sanatorium Lippán. A lippai savanyúviz kutat — mint értesülünk — szakavatott s jó hírnevű orvos vezetése mellett egy konzortium készül megvenni, s ott a kor igényeinek megfelelő sanatoriumot felállítani.

— Lezuhant gyermek. Új ház épül a Liget-utcában. Annak állványain játszadozott Szerb Erzsike, egy hat éves gyermekleány, midőn véletlenül megcsuszott, s a földre zuhant. Fején súlyos sérüléseket szenvedett.

— Anya és leány, mint vetélytársnők. Francia regénybe való esetet jelentenek nekünk Temesvárról. Ikladon egy földmivesnek 32 éves szép neje, Gerga Eufémia, késsel megtaadta saját 14 éves csodaszép leányát, Milénát és mielőtt megakadályozhatták volna, rajta több életveszélyes sebet ejtett. Letartóztatása után a börtönben fel akarta magát akasztani, ami meghusulván, dühöngésében megőrült. Miléna halállal küzd. Az anya kezébe a kést szerelme féltés adta. Nemrég ugyanis fölfedezte, hogy leánya vi szonyt kezdett Argyelán Györggyel, mivel ő két esztendő óta csalta a férjét, bűnös viszonyt folytatva vele.

— Jóra bízták a hegyet. A magyar ádi szőlőbirtokosok nem is bízhattak volna külföld emberre a hegy őrzését, mint Peszkár Mihály hegybíróra. A hegybíró ur olyan ember, hogy a mit el nem lop más, elloppja ő. Történt, hogy Müller József aradi lakos magyar ádi szőlőjének kolnájából elloptak 7 frt ezüst pénzt, cukrot és szivarokat. A gyanu Peszkarra esett, hanem nem bírtak bizonyítékokat találni. Rosszabbul járt Lovóh Gyulával, kitől tölgyfa oszlopokat lopott és rajta is csípték. Így hát valószínű, hogy a Müller József féle lopás gyanuja elég alapos.

— Nincsen vásár lopás nélkül. Az aradi vásár ugyan hétfőn bezárult, de azért a komédiák, s egyéb közhasznú mulató intézetek még itt nyaralnak. Mivel pedig egyik-másikuk zálogba tehető tárgyakat is tartalmaz, a vásárok állandó gazemberei nem hagyhatták békében a sátrat. A czéllövészet sátrának ponyváját éjjel felhasították, s a bódéból több értékétárgyat elemeltek. A rendőrség nyomoz.

— Adomány. Kohn Ignác az aradi árvaház-alapra 10 frtot, a városi házi szegényalapra 5 frtot, s a vértanúsobor-alapra 5 frtot adományozott.

— Ártezi kut kölcsönre. Békésmegye a földmívelésügyi miniszter felhívása folytán jelentkezésre fogja felhívni azon községeket, melyek ártezi kut építésre kölcsönt óhajtanak az állampénztárból felvenni. Egy-egy ártezi kut költségeit a miniszter 500 frt maximális összegben állapította meg.

— Köszönetnyilvánítás. Néhai Lilienberg Józsefné urnó ravatalára szánt koszorúk megváltása fejében az izr. árvaház javára adományozni sziveskedtek: Kaufmann Károly ur és neje Pankotán 10 frtot, Kaufmann Ignác ur és neje Pankotán 10 frtot, mely nemesszív adományokért hálás köszönetét fejezi ki Bing Vilmos elnök.

— Zálogházi árverés lesz ma Weiss Dávid zálogintézetében, melyre e helyen is felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

— Pályázatok. A kézi-vásárhelyi törvényszéknél albirói állásra 2 hét alatt; a pécsi járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt; a miskolci pénzügyigazgatóságnál II. oszt. adótárnoki állásra 2 hét alatt; a szegedi ügyésszégnél alügyési állásra 2 hét alatt.

TANÜGY.

Az értesítők.

— Iskoláink munkássága az imént múlt tanévben. —

— Iskoláink munkássága az imént múlt tanévben. —

— Az Arad városi polgári fizikola jelentése az 1893/94-iki is-

kola évről. Huszonkettődik évfolyam. Közli Szöllőssy Károly igazgató. Arad, 1894. Nyomatott Gyulai Istvánnál Aradon. 58 lap.

Az értesítőt Niedermayer Tóbiás tanár kezdi meg az általa föltalált „holdfényváltozásait szemléltető eszköz“ leírásával. E találmány igen érdekes. A hold minden alakulását, változását pompásan be lehet vele mutatni. Ugyes gondolatnak, ügyes kivitele.

Az iskola történetéből megtudjuk, hogy a tanulók száma 25-el, az osztályok száma pedig 1-gyel szaporodott. Az egészségi rovatnál az az érdekes, hogy hat tanár volt hosszabb-rövidebb ideig beteg.

A városi tandíjmérséklés és elengedés címén 995 forinttal szerepel mint jötevő, ennyivel járult a szegény tanulók segítségére. Osztondijas tanuló csak egy volt: Vizváry Lajos a IV. b) osztályban, ki valamennyi rendszeres tantárgyból egyes volt.

Az iskola történetéből ismétlések kikerülése végett semmit se említettünk.

A tanárkar állott 9 rendesből és 6 bejáróból, azonkívül volt még 7 hittanár, összesen tehát 22 tanerő.

Irodalmilag az igazgatón kívül Kovács Vincze, Madai Matyas és Niedermayer Tóbiás működtek.

Az intézet szertárai, könyvtárai igen szépek és nagyszerűen gondozták. Természettudományi múzeumát különösen becsessé és érdekessé teszi az, hogy Aradmegye madárvilága teljesen van képviselve.

Az érdmsorozatból a következő adatokat írjuk ki: Volt 14 jeles, 45 jó, 209 elégséges; 24 bukott meg egyből, 37 kettőből és 44 többből. A végleg elbukottak száma tehát körülbelül 12 százalék; tehát sokkal több, mint akár a gymnáziumban, akár a reáliskolában. Ez a nagyobb számú bukás onnan származik, hogy a középiskolák menekültjei legnagyobb részben itt is megbuknak és így a törzs polgáristák bukottjainak számát rendkívül fölzaporítják.

A polgári iskola értesítője számot ad arról is, hogy tanítványai mely pályára vonultak. Legtöbben, 801-en vonultak az iparos pályára, 262 ment kereskedőnek, 186 a kereskedelmi akadémiába és 108 a tanítói pályára; 3 lett közlök pap, 2 pénzügyőr; gymnáziumba ment 47, reáliskolába 78; 60 lett hivatalnok és 50 lett földmives. A többi azután eloszlik kevésbé érdekes czimék alatt.

A tornaversenyen 11-en tűntek ki; kik közül 4 az eismereő okiraton kívül még pénzbeli jutalmat is kapott.

Az évről ünnepély rendkívül sikerült, ekkor volt 33 tanulónak becsesnél-becsesebb könyvekkel való megjutalmazása is.

A tanulók felvétele szeptember első 5 napján lesz.

IV.

Arad szab. kir. város államilag segélyezett községi polgári leányiskolájának értesítője az 1893/94. tanévről. Közli Simon Karolin igazgató. Aradon, 1894. Nyomatott Réthy L. és fiánál. 32. lap.

Az iskola életéből, különösen a tanulók szorgalmát illetőleg azt mondja az értesítő, hogy az I. és II. osztály tanulóinak osztályzata kevés kivétellel gyengének mondható, nem tulajdonítja ezt az értesítő írója egyedül a gyermekek mulasztásának és hanyagságának, mint inkább azon nehézségeknek, melyekkel az elemi iskolából kikerülő tanuló egyszerre találkozik. Azt mondjuk, egyszerűen erre, mert ugyanis amióta az elemi iskolák tanterve annyira redukáltatott, hogy a gyermek egyszerűen mindent a tanító segítségével végez és így csak az iskolában dolgozik; nem jut önállóságra, nem fejlődhet ki benne kellőleg a munkakedv és kötelesség-érzet. És miután kis kötelességei eddig ritkán voltak, elkedvetlenül hat igen sokra a feladatok megtanulása és megírása. Jó ideig tart, míg a tanuló megbarátkozik azon gondolattal, hogy az iskolában megmagyarázott és megértett dologgal otthon is szorgalmasan foglalkozzék, írásbeli munkáitait elkészítse; mert állandó biztos ismeretre csak úgy tehet szert, zsenga lelki erői csak úgy fejlődhetnek ki. Bizony nagy baj az, ha egy gyermeket 10 éves koráig nem tanítanak meg tanulni. És ha leányoknál tapasztalható az átmenet ropant nehézségei, mennyivel áll ez inkább a

fiuknál, mint a kislányok szorgalmát, tehetségét és önértékét majdnem ellenkező arányokban van.

A derék hölgyek 5 ünnepélyt tartottak, u. m. 5 Felsőgelek ünnepén, október 6-án, márczius 15-én és márczius 19-én, amikor is báró Eötvös József emléktünnepélyét pályázattal és versenyszavallattal ülték meg. Pályázati kidolgozásra báró Eötvösnek ezen gondolata volt adva: „Haszontalan dolog az élet, ha azt haszonná tenni nem iparkodunk.“ Versenyszavallatra Várad Antalnak „Báró Eötvös József emlékezte“ című költeménye volt adva.

Az intézetnél működött 8 rendes, 3 óraadó tanítónő és 7 hitoktató.

Van az iskolának szertára, könyvtára.

Az érdmsorozatból kiténik az igazgatónőnek főnnebb említett panaszának jogosultsága, ugyanis a 332 tanuló között volt 30 kitünő, 59 jeles, 92 jó, 75 elégséges, egyből bukott meg 15, kettőből 14, többből 37, tehát véglegesen elbukott több mint 11% több mint a gymnáziumban és reáliskolában és egy perccenttel kevesebb, mint a polgári fiúiskolában.

A beírások szeptember hó négy első napján lesznek.

V.

Aradsz. kir. város községi elemi fiú- és leány iskoláinak értesítői az 1893/94. iskolai évről. Ezen boríték alatt 9 értesítőt kapunk, melyeket azonnal sorba is veszünk.

A) Templom-utcai községi elemi A) fiúiskola értesítője. Közli Preizinger József igazgató. A négy osztályban 265 tanuló volt az iskola év végével, kik között volt 37 kitünő, 57 jeles, 65 jó, 60 elégséges és 43 elégtelen. A bukottak tehát ugyanakkor a nem bukottakhoz, mint 1: 16-hoz, vagyis 16% nem érte el a kívánt eredményt.

B) Templom-utcai községi elemi B) fiúiskola értesítője. Közli Záray Ödön igazgató. A hat osztályban az év végén 326 tanuló volt, ezek között volt 27 kitünő, 51 jeles, 109 jó, 87 elégséges és 48 elégtelen. Itt az eredmény két perccenttel jobb, mint az A)-ban, mert itt 14.236% bukott csak meg, míg az előbbiben 16.60%.

C) Kossuth-utcai elemi fiúiskola értesítője. Közli Marincovics Péter igazgató. A négy osztályú iskolában 296-en voltak az év végével. Volt pedig ezek között 17 kitünő, 48 jeles, 97 jó, 71 elégséges és 62 elégtelen, mely szám a nem bukottakkal szemben éppen 21 százalékot tesz.

D) Szent-Péter-téri elemi fiúiskola értesítője. Közli Gellér János igazgató. A négy osztályt 276-an végezték és pedig 12 kitünően, 37 jelesen, 81 jól, 73 elégségesen és 72 nem kielégítően. A bukottak perccentje 26.24%.

(Folytatása következik.)

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

„Külföld“ című alatt feltűnő érdekes új szépirodalmi lap indult meg Cserhalmi H. Irén és Gerő Attila ismert budapesti írók szerkesztésében, mely Zola szenzációs új regény-cyklusát a „Lourdes — Rome — Paris“-t hozza. A díszes vállalat, melynek kiállítása az Athenaeum dícséretére válik, Ouida legújabb regényét, Daudet, Murger, Rosegger, Ibsen, Vrohlecky, Boy Ed. szebbnél szebb humoreszkjeit és novelláit; Ibsen, Zola, Heine, Hugo Viktor gyönyörű költeményeit, román és szláv népdalokat, külföldi szindarabok, parlamentek, máttárlatok leírásait és hön könyvszemléket, külföldi életrajzokat, külföldi írók arcképeit hozza és valódi kincses tárczája jobbnál jobb költeményeknek. A kitünő lap célja természetesen megismertetni közönségünket a legkitünőbb külföldi írók verses és prózai műveivel és a külföldi nagyszerű eszméramlataival és újításai-val megismertetni, úgy, hogy e terén mint házagpótló irodalmi tényező kulturális missiót van hivatva teljesíteni. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Nádor-utca 15. Előfizetési ára, negyedévre 2 ft 60 kr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A büntető bíróság munkarendje.

Az aradi kir. törvényszék előtt a hét második felében a következő büntütyek kerülnek tárgyalásra: ...

Julius 12.

Antali Imre ellen csalás.

Biró Sándor ellen lopás büntette.

Dragos Petru, Dragos György, Krisán Márk, Ursz Nikolae és Ursz Terentie ellen magánlak megsértése.

Duró Sándor ellen lopás büntette.

Julius 13.

Rátz István ellen hamis eskü.

Fuchs Katalin és Fuchs Adolf ellen csalárd bukás.

Rosu Zacharie ellen okirathamisítás büntette.

Gyorgycvits Flore ellen lopás büntette.

Julius 14.

Goldis Petru ellen izgatás.

Szelecsán Nika, Vuja Mias, Harabác Vasza és Pavlav Száva ellen okirat hamisítás.

Rusz Petru ellen súlyos testi sértés büntette.

Farkas Lajos ellen lopás büntette.

TÁVIRATOK.

A memorandum pör a kurian.

Budapest, július 10. (Saj. tud. táv.) A kuria ma megkezdte a memorandumra beadott semmiségi panasz tárgyalását. A panasz 26 ives, 35 semmiségi okkal. Székely bíró referálásával 23 pontot tárgyaltak le.

Első sorban azt kifogásolták, hogy az esküdtzéki intézmény csak szakminiszteri rendelettel hozatott be Erdélybe. Amde a beszerzett hivatalos okmányok igazolják, hogy az igazságügyi kormány a tanács rendeletére királyi jóváhagyással járt el.

Kifogásoltak két esküdtet, kik annak idején Ratiut az ügyvédi kamarának feljelentették. Az iratokból meg lett állapítva, hogy az említett esküdttek időközben megbetegedvén, a verdiktben nem vettek részt.

Kifogásoltak továbbá, hogy a bíróság, a vádlottak sürgetése dacára sem kérdezte meg az esküdttektől, hogy elfogultak-e, avagy érdekeltek-e vádlottakkal szemben? Konstatálták, hogy a bíróság csakugyan nem tett eleget ezen kívánságnak, mert a vádlottaknak ezen kérelmére az esküdttek háládatlan zaklatására irányult.

Kifogásolták azt is, hogy Román Miklós vádlott nem védhette magát, mert vele volt egy szegedi fegyházi tiszt. Ezen kifogás ellenében is konstatálták, hogy Román szabadon védekezett, de meg őt az esküdttszék föl is mentette.

Ezekhez egészen hasonlóak a többi kifogások is, melyek mindenikére a perirataiban meg van a telet.

A tárgyalást holnap folytatják s az ítéletet valószínűleg csak csütörtökön hirdetik ki.

Kaas Ivor báró és Apponyi.

Budapest, július 10. (Saj. tud. távirata.) Tudvalevő, hogy az újságírók és a képviselőház elnöke között fölmerült incidens alkalmából Apponyi gróf az ő szerencsétlen természetéből kifolyólag úgy viselkedett, hogy magára zudította az újságírók jogos neheztelését, természetesen a többek között a Kaas Ivor báróét is, aki mindenben azonosította magát az újságírók önvédelmi mozgalmával, sőt ennek egyik oszlopos aktív szereplője volt. Akkor Apponyi ellen Kaas annyira fölbuzdult, hogy megfogadta: addig egy betűt sem ír Apponyiról, amíg meg nem embereli magát a nemzet vezére.

Kaas Ivor br. szavának is állt — a múlt hétig. A múlt héten aztán megjelent Apponyi lapjának hasábján az első Apponyi-dythiramb Kaas Ivor tollából. Amiből azonban nem következik, hogy Kaas

megszegte volna szavát. Ellenkezőleg, világos, hogy Apponyi megsokalta Kaas Ivor br. nehezítését és utoljára is — megemberelte magát.

Beavatottak meghatóan mesélik el annak az érzékeny jelenetnek a lefolyását, mely Kaas és Apponyi között történt, s amelynek előre látott vége Kaas és Apponyi kibékülése volt és végül Kaas szerződése Apponyi lapjához. Nagyon érzékeny jelenet volt, de egyuttal magántermészetű is és ezért nem is részletezzük. Mindössze annak kijelentésére szorítkozunk, hogy a kibékülés megszületése alatt Kaas a könnyekig meg volt hatva. Apponyi a maga könnyeit akkorra tartotta fenn, ha az ő dicsőítésében Kaas majd — tönkre írta magát.

Megszökött szállodás.

Nagy-Kikinda jul. 10. (Saj. tud. táv.) Kass Ferencz, a jónévű „Kass szálloda” tulajdonosa 15,000 frt értékű szállodáját eladta s azután mintegy 10—12,000 frt adósság hátrahagyásával az express-vonattal az éjjel megszökött. A helyi piac csak 1500 frtig van érdekelve, míg a többi összeggel Pécs és Budapest, de a legtöbbször az aradi piac. A megszökött szálló-tulajdonost országszerte körözik.

A fürdőzők réme.

Fiume, július 10. Saját tud. távirata.) Hivatalos jelentés szerint Chersoból érkezett halászkok Moschenizze mellett két óriási czápát láttak, melyek a Fiumé öböl felé tartottak. A fürdőzők közt nagy a rémület és senki sem mer a szabad tengerben fürdeni.

A pápa állapota.

Róma, július 10. (Saj. tud. távirata.) Azokkal a nyugtalanító hírekkel szemben, a melyek a napokban a pápa egészségügyi állapotát illetőleg felmerültek, jól informált helyről nyert értesülésünk alapján a következőket sürgönyzik Rómából:

A pápa utóbbi időkben gyengélkedett, de mindössze is jelentéktelen rosszulétról volt szó. Már vasárnap sokkal jobban volt és állapota semmi okot sem nyújtott nyugtalanító hírekre. Azok a személyiségek, főként egyházi férfiak, kik a vatikánban megfordultak, határozottan állítják, hogy a pápa soha sem volt egészségesebb mint most. Annyival inkább érthetetlen a pápa állapotáról terjesztett hír, mivel a pápa éppen az utóbbi napokban sokat sétálgatott naponként a vatikáni kertekben és vasárnap igen sok püspököt és diplomatát fogadott, a kik mind azért jöttek, hogy saját szemükkel győződjenek meg a pápa egészségi állapota felől.

Róma, július 10. (Saját tud. távirata.) A Stefani-ügynökség is megerősíti a pápa egészségi állapotát kijelentve, hogy az egészen jó.

Az új anarkista törvény.

Páris, július 10. (Saját tud. távirata.) A lapok nagy része azt hiszi, hogy az új anarkista törvényt a radikálisok és a szocialisták, erős ellenzéssel fogadják.

Ellélt szerkesztő.

Lyon, július 10. (Saj. tud. távirata.) Rochert, a „Peuple” szerkesztőjét, kit a júniusi zavargások alkalmával letartóztattak, hat hónapi fogságra ítélték.

Hajó összedűközés.

Odessza, július 10. (Saj. tud. táv.) A Szébastopolból Odesszába jövő Vladimir orosz személyszállító gőzös a múlt éjjel Eupatoria mellett egy olasz gőzhajóval összedűközött. A Vladimir elsüllyedt s az utasoknak csak egy része menekült meg, hatvanan a tengerbe fulltak.

Török államhivatalnokok esküje.

Konstantinápoly, jul. 10. (Saj. tud. táv.) A szultán külön rendeletére ezentul mindenki, ki török állam szolgálatba lép, tartozik hűséget esküdni a szultánnak és a török vallásnak, a mi eddig nem volt szokásban.

A jótékony Rotschild.

Konstantinápoly, jul. 10. (Saj. tud. táv.) A párisi és a londoni Rothschild cég főnökei 1100 török fontot adományoztak az itteni árvaház javára.

Wisnegradszky tanulmányútja.

Pétervár, jul. 10. (Saj. tud. távirata.) Wisnegradszky volt pénzügyminiszter és államtanácsos külföldi tanulmányútra indult és valószínű, hogy Berlinben és Bécsben is fog hosszabb ideig tartózkodni.

A munkás forradalom.

Chicago, július 10. (Saj. tud. táv.) Chicagóban és Hammondban teljesen helyreállt a nyugalom. Elszórva kísérleteznek még a vasuti kocsik felgyújtására és szétrombolására. A zavargók elszéledtek, mikor a katonaság közéjük lött. A chicagói marhaszállás közelében a strájkolók revolverekkel fölfegyverkeztek. Ha a mára elhátározott strájk kitör, 120,000 munkás lesz foglalkozás nélkül.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, július 10.

(S. ss) A cséplés kezdetét vette. Az eredmény vidékünkön — mint már többször jeleztük — várakozáson felüli. Az üzlet még pang, de a jövő héten az új áru behozatala miatt élénk üzletet remélnek. A kínálat a mai hetivásáron csekély volt, a hozatal az aradi malombokban talált vevőkre. Az irányzat lanyha és változatlan. Eladatott:

ó-b u z a 200—300 mmázsa 6 frt 0 krtól 6 frt 30-krig.

u j - b u z a 6 frt 30 krtól 6 frt 50-krig.

t e n g e r i 100 mmázsa 4 frt 20 krtól 4 frt 50-krig.

u j - á r p a 4 frt 10 krtól 4 frt 30 krig.

ó - á r p a 5 frt 0 krtól 5 frt 10-krig.

z a b (névleg) 5 frt 50 krtól 6 frt 10-krig.

r o z s (névleg) 4 frt 50 krtól 4 frt 60-krig.

u j - r e p c z e (névleg) 7 frt 20 krtól 7 frt 50-krig.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, jul. 10. Az aratást e héten általában megkezdtek és a jövő napokban, ha az idő szép marad — be is fejezik. Eddig még probacséplések nem történtek; tehát bővebbet az eredményről ma nem irhatunk, csak annyit, hogy évek óta olyan szép nehéz minőségeink nem voltak. Jó középtermést várunk. A gabonaárak a külföldi nyomások következtében folytonosan esnek.

Algyest, jul. 10. A l g y e s t és B o k s z e g vidékén a buza és roza, ugy szintén a korai árpa kaszálását megkezdtek. A buza 5—7, a roza 4—6, az árpa 4—5 mm. magot ígér holdanként. A zab elvirágozott, a mag hibátlanul fejlődik. A repoze cséplése folyamatban van. A répa gyenge. A tengeri szépen növekedik. A lóhere és luczerna második kaszálása folyamatban van. A kerti vetemények szépek, a gyümölcsfák jó eredménnyel bíznak.

— Kenderázató Csanádmegyében. A Nagylak határában elterülő nagy mocsarat lefoglalják csapolni s ott nagyobb szabású kenderázatót rendeznek be. A tervek elkészítettése végett a megye alispánja a földművelésügyi minisztériumhoz fordult s ezt a munkálatot az aradi kulturmérnöki hivatalra bízta, mely a részletes felvételt már meg is kezdte. A földművelésügyi minisztérium terve szerint a Csanádmegyében nagyobb szabású kendertermelést s ezzel kapcsolatban s z ö v ö - h á z i i p a r t fognak állítani.

— Uj hazai termelési ág. A magyar épület- és mulakatosgyár részvénytársaság budapesti gyárában többi közt oly iparczikkek készülnek, melyeket eddig hazai gyárban nem állítottak elő, nevezetesen: mindennemű felvonógépek, vashordók folyadékok szállítására, ekék forgó koronggal, katonai szállóvívő állványok, vasuti órházak hullámlemezéből, mezei vasuti kocsik szab. függőleges nyomású fékszerkezettel. A kereskedelemügyi miniszter felhívása következtében nevezett gyárnak fennemlített iparczikkeit az érdekeltek figyelmébe ajánlja az aradi kereskedelmi és iparkamara.

Szeszűzlet.

— Július 10. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 10. d. n. 5 óra.

F.	m.	J.	Iránylat	100 kg. ár	
				frttól	frtig
Buza bányai uj.				6.90	7.30
Buza tiszavidéki				6.95	7.30
Buza pestvidéki				6.90	7.30
Buza fejmegyei				6.90	7.30
Buza bácskai				7.—	7.35
Roze uj, I-ös rendű					
Roze uj, II-ös rendű				5.10	5.15
Arpa takarmány.				4.95	5.05
Arpa égetni való					
Arpa sörfőzdei					
Zab					
Tengeri bányai				6.80	7.15
Tengeri másomű					
Káposzta-repcze bányai				4.95	5.—
Köles				9.50	9.80
Buza szept.-okt.				6.88	6.90
Buza márc.-ápr.				7.22	7.25
Buza máj.-jun.					
Roze szept.-okt.					
Tengeri jul.-aug.				5.19	5.21
Tengeri aug.-szept.				5.08	5.08
Tengeri októberre				4.98	4.98
Zab márc.-ápr.					
Zab szept.-okt.				5.91	5.93
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.				10.—	10.06

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

A kaszárnyában.

Altiszt: No hát! mondja csak el, de ügyesen, Bár jól megfontolva, de röviden:
A füsttelen lőpor mely fán terem?
Közlegény: (hoeszabb gondolkodás után dadogva): Palacsokban árulják, abból lövök!
Vele a sok rovarit írják — Slik!
Bécsben készül s onnan leküldetik.
Aztán „Zacherlin”-nek nevezték.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utcai laktanyához tervezett fegyver-raktár felépítésével kapcsolatos munkáknak az alább kitüntetett munka csoportonként külön-külön való elvállalása iránt f. é. július hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1. A földmunkákra nézve 78 frt 14 kr, 2. kőműves munkákra nézve 1903 frt 51 kr, 3. Ács munkákra nézve 1903 frt 77 kr, 4. Az asztalos, lakatos, mázó és üveges munkákra nézve 868 frt 70 kr, 5. a facement munkákra nézve 616 frt 65 kr, 6. a bádogos munkákra nézve 192 frt 42 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek gazdasági tanácsnok urnál az árlejtésmegelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi július hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város központi választmánya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az Arad-városi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a f. évben kiigazított és a jövő 1896. évben érvényes birandó ideiglenes névjegyzéke 1894. évi július 5-től 25-ig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. és 45. §§-aiban előírt módon írásban benyújtandó felszólalások f. évi július 5-étől 15-ig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július 16-ától 25-ig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el.

Arad, 1894. június hó 15-én.

Salacz Gyula s. k.
polgármester, közp. választ. elnök.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi május hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,28	5,55	4,37
Kétegyháza	2,54	6,13	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtics	11,58	8,98	10,16
Lökösháza	12,14	8,49	10,35
Kétegyháza	12,37	9,08	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,25	11,46	8,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	—
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Gyórok	3,15	7,07	5,08	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Borzova	—	8,14	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,00	—
Piski	—	11,04	10,11	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,18	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,40	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,19	1,35
Gyulafehérvár	3,45	2,14
Piski	5,35	3,59
Soborsin	8,21	6,26
Tótvár	8,40	6,42
Borzova	9,09	7,07
Konop	9,25	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,11	8,08
Gyórok	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lökösháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,48
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lökösháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,53
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,35	5,58
Uj-Arad	6,43	11,59	6,09
Németságh	7,05	12,24	6,27
Vinga	7,32	12,52	6,46
Orczifalva	7,48	1,09	6,58
Merczifalva	8,03	1,25	7,09
Szt.-András	8,19	1,44	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,12	8,15
Szt.-András	8,20	1,41	8,45
Merczifalva	8,34	1,59	9,05
Orczifalva	8,45	2,15	9,21
Vinga	9,02	2,40	9,46
Németságh	9,17	2,57	10,01
Uj-Arad	9,34	3,30	10,31
ARAD érkezik	9,44	3,44	10,51

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisajenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,28
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	8,03
Elek	5,30	8,23
Ottlaka	5,40	8,36
Sikló	5,51	8,50
Székudvar	6,03	4,08
Kisajenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarás-major	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovács-háza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,38
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,16
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács-háza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-major	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,49
Pécska	5,48	9,36	5,18
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,38	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,12	6,46	4,08
Makó	3,35	7,05	4,50
Apátfalva	3,55	7,24	5,15
Nagylak	4,02	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,17	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,08	8,38	7,00
Tompa	5,32	8,50	7,27
Battonya	5,45	9,02	7,42
Pécska	6,10	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,23	9,39	8,24
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	6,58	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,19	6,02	1,36
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apatelekek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,44	7,27	4,43
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alcisill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alcisill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelekek	6,08	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,55	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

Kitünő, jó minőségű
román és műportland
CZEMENTET

szállít jótállás mellett
az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-
és agyagáru-gyára.

319 38—*

A mindenféle titkos nebetmi egység és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer zelőtt oly általános közkedveltségben részesült Copaiya-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt, melyeket használata okoz.
A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt San-

tal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 to-
kocskával 2 frt 10 kr. 145 12—12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.
Kapható Török József gyógyszerész külön-
legességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszer-tárában Ara-
don, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Rizs-eladás.

Gróf Karátsonyi Jenő tulajdonát képező temes-topolyai rizstelep intézősége részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyarországon termelt rizs, mely **kitünő minősége** folytán több kiállításon a kül- és belföldi rizsekkel szemben versenyképessége miatt mindig a **legelső díjakkal lett kitüntetve**, ezentul **leszállított árak mellett** adatik el, és pedig:

Az I. osztályu 20 forint
A II. „ 16 forint
A III. „ 10 forintjával métermázsáját szá-

mitva, a dettai vasut-állomáshoz franco szállítva.

5 kilogrammos postacsomagokban a vételárnak előleges beküldése mellett franco postával az I. osztályu 1 frt 50 krért, a második osztályu 1 frt 30 krért, a III. osztályu 1 forintért. Postai utánvét mellett minden 5 kilogrammos csomag 6 krajzárral drágább.

Megrendeléseket elfogad:

Gróf Karátsonyi Jenő
temes-topolyai rizstelep intézősége Temes-Topolyán
u. p. Denta, vasuti állomás Denta.

646 7—8

Egy jó nevelésű fiu

tanulóinak

felvétetik az „Aradi nyomdatársaság“
könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

Nyomtatott az Aradi Nyomdatársaság könyvnyomdájában

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 536 8—8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkocsi, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, a melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amellyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

99109 | 1894.

Hirdetés.

A n. m. m. kir. belügyminister urnak 39215/94. p. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy addig is, míg az ásványolajok szállítása és tartása megfelelő újabb körrendelettel rendeztetnék, az e tárgyban 1870. évi 2970. sz. a. kiadott belügyminis. körrendelet 9. §-a ideiglenesen ezennel következőképen módosittatik.

Oly minőségű kőolaj, mely legalább is 21 C° lobbani ponttal bir, világítási célokra megszorítás nélkül forgalomba hozható, oly minőségű kőolaj pedig, mely 21 C° foknál alacsonyabb hőfoknál lobbani, forgalomba csak úgy hozható, ha az edény külsőleg szembe tűnő helyen jól látható és világosan olvasható letörülhetlen betűkkel: „tűzveszélyes“ jelzéssel van ellátva.

Azon kereskedők, kik ily kőolajat a közönség részére kiosnyben árusítanak, a követlen eladásra készletben tartott ily petroleumot csakis oly tartályokból szolgálhatnak ki, a mely tartályok a fenti módozat szerint „ezen petroleum tűzveszélyes“ jelzővel vannak ellátva. Ugyanezen jelzéssel látandók el azon kis tartályok is, a melyekben a kereskedők a vevőnek házához szokták a petroleumot szállítani; ha pedig ily petroleum a vevő által hozott edénybe mértilik, a kereskedő az edényre minden egyes esetben az említett hasonló felhívással ellátott vignettát ragasztani.

Megjegyzendő, hogy a 21 C° fok minimumnak meg nem felelő petroleumnak forgalomba hozásánál az idézett rendelet 10. §-ában foglalt óvszabályok szigoruan betartandók.

Arad, 1894. június hó 14.

A városi tanács.